

مدیریت فعالیت‌های فرهنگی

کتاب حاضر - به زعم نویسنده - تدوین بخش عملی و کاربردی موضوع مدیریت فرهنگی است. مؤلف معتقد است که فعالیت‌های فرهنگی با مباحث نظری مدیریت فرهنگی ارتباط مستقیم دارد. پس سرفصل کتاب را به مباحث عملی و کاربردی برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی اختصاص داده است.

این کتاب مشتمل بر سه فصل می‌باشد. هر فصل دربردارنده‌ی بخش‌هایی است که اطلاعات را دسته‌بندی شده به مخاطب ارائه می‌دهد:

فصل اول: آشنایی با کارکردهای مدیریت

در این فصل بصورت کاربردی به کارکردهای مدیریت پرداخته شده است. مخاطب با ابعاد کارکردهای مدیریت که در جهت رسیدن به هدف دنبال می‌شود، آشنا می‌گردد. چهار رکن مهم برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت و نظارت را موشکافی می‌کند، به گونه‌ای که ذهن را با طرح بحث‌های نظری به بحث‌های کاربردی می‌کشاند. به طور خلاصه مدیریت با رعایت نکات ذکر شده در فصل نخست می‌تواند سازمان را به سوی تحقق اهداف هدایت نماید و از طریق نفوذ بر زیردستان، سطح موفقیت سازمان را ارتقا بخشد.

فصل دوم: اصول حاکم بر برنامه‌ریزی و چارچوب طرح‌های فرهنگی

در این فصل به بررسی اصول حاکم بر برنامه‌ها و فعالیت‌های

نویسنده: سید مهدی حسینی

ناشر: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران، ۱۴۳ صفحه

قیمت: ۹۵۰۰ تومان

نسرین دارا

«عقول»، «تضارب» و... که در جای جای کتاب به چشم می‌خورد. علائم سجاوندی اغلب به طور صحیح مورد استفاده قرار گرفته است، اما در مواردی اندک، مثل صفحه‌ی ۱۴، قابل سنجش بودن هدف، خط دهم، شاهد گیومه‌هایی هستیم که فراموش شده طرف دیگر آن گذاشته شود.

نقد ساختاری

نکته‌ی قابل توجه در خصوص چیدمان مطالب این است که در فهرست کتاب، فصل‌بندی مشخصی وجود ندارد. این در حالی است که در بین صفحات، این فصل‌بندی رعایت شده است. شاید مهم‌ترین اشکال کتاب از لحاظ تقسیم‌بندی همین مسئله است که در فهرست به صورت کاملاً مجمل به ذکر بخش‌های کتاب بسنده شده است. اما از سویی دیگر نویسنده چیدمان صحیح، برای عناوین و مطالب کتاب بکار برده است و این مسئله فهم مطالب را آسان می‌کند. مخاطب با توجه به دسته‌بندی موضوعی دچار سردرگمی نمی‌شود و در کوتاه‌ترین زمان ممکن می‌تواند به مطلب مورد نظر خود دست یابد. مزیت مهم دیگر کتاب وجود اشکال و نمودارها است که مؤلف هر کجا احساس کرده وجود نمودار باعث فهم بهتر می‌شود، آن را ارائه داده است.

نقد محتوایی

مهم‌ترین ویژگی کتاب، نثر ساده و روان آن است. نثر آن به گونه‌ای است که مخاطب با هر سطح از تحصیلات می‌تواند از آن استفاده کند؛ اما در مواردی که گفته شد وجود واژه‌های عربی غیر رایج، ارتباط مطالب را از مخاطب می‌گیرد.

ارزیابی

شیوه‌ی برخورد نویسنده با موضوع کتاب، آگاهی دادن به مخاطبی است که قصد دارد در حیطه‌ی مسائل فرهنگی فعالیت کند؛ پس نویسنده نه از موضوع دفاع می‌کند و نه تعصب می‌ورزد، بلکه تنها راهکار ارائه می‌دهد.

اگر مدیری درباره‌ی موضوعی دچار ابهام باشد، یا به اطلاعات نیاز پیدا کند، می‌تواند با مطالعه‌ی بخش مربوطه به هدف خود دست پیدا کند. اما نکته‌ی دیگر این است که در فصل آخر که به آشنایی با روش اجرای چند فعالیت فرهنگی می‌پردازد، آن فعالیت‌ها در شرایط ایده‌آل آن در نظر گرفته شده است و به حوادث غیرمترقبه‌ای که برای هر فرد در کارهای اجرایی پیش می‌آید، هیچ‌گونه اشاره‌ای نشده است، اما مسلم است که برای کار در حیطه‌ی فعالیت فرهنگی نیاز به تجربه داریم.

فرهنگی، اصول برنامه‌ریزی و اجرای فعالیت‌های فرهنگی و شیوه‌ی تدوین طرح‌های فرهنگی پرداخته شده است.

بیان اصول و قواعدی که در فرآیند فعالیت فرهنگی باید آنها را مراعات کرد و به هیچ وجه امکان نادیده انگاشتن و تخطی از آنها وجود ندارد.

طرح این اصول و بیان شیوه‌ی تدوین آنها به صورت طبقه‌بندی شده، ارائه شده است. در این فصل، مؤلف وارد مرحله‌ی اجرا شده است که در ابتدا ۹ اصل حاکم بر برنامه‌های فرهنگی را بیان می‌کند و بعد از آن قواعد اجرای فعالیت‌های فرهنگی را برمی‌شمارد. در بخش تدوین طرح‌های فرهنگی به این سؤال پاسخ داده می‌شود که یک طرح فرهنگی باید شامل چه ارکان و اجزایی باشد؟ و اجزای اصلی تدوین طرح‌های فرهنگی را بیان و آنها را توضیح می‌دهد.

فصل سوم: آشنایی با روش اجرای چند فعالیت فرهنگی

در این فصل تعدادی از فعالیت‌های فرهنگی که در حوزه‌ی فعالیت مساجد، محله‌ها، مدارس و دانشگاه‌ها قابل اجرا هستند و از طیف‌های خرد، متوسط و کلان به شمار می‌آیند، مطرح شده است و در خصوص هر فعالیت به بیان تعریف، کارکرد، شیوه‌ی اجرا، ارزیابی و آسیب‌ها پرداخته شده است.

از ویژگی‌های این فصل این است که فعالیت فرهنگی دیگری را نیز می‌توان با استفاده از الگوها و مدل‌های طرح شده، طراحی و اجرا نمود.

فعالیت‌های بررسی شده در این فصل عبارتند از: تهیه‌ی صندوق پاسخ به سؤالات دینی، تهیه‌ی بانک پرسش و پاسخ جوانان دبیرستانی در موضوعات معارف اسلامی، تهیه‌ی نشریه‌ی دیواری، اداره‌ی کمیسیون، کمیته و نشست‌ها، برگزاری نمایشگاه، همایش و سمینار، و برگزاری اردوهای فرهنگی. در هر یک از بخش‌ها به صورت تفصیلی و جامع، مطالب ارائه شده است.

نقد صوری

فونت انتخاب شده در این کتاب مناسب و ساده است. از نظر اندازه‌ی فونت، سرفصل‌ها، متن و زیرنویس‌ها، مشکلی به چشم نمی‌خورد، اما در صفحه‌ی ۷۰، شماره‌ی دوم، تغییر سایز فونت (کوچک شدن) عبارت «فعالیت‌های دبیرخانه» باعث ظاهری نامناسب شده است. نکته‌ی قابل توجه این است که نویسنده با بکارگیری بیش از حد واژه‌های عربی، فهم مطلب را با دشواری مواجه ساخته است. به عنوان مثال صفحه‌ی ۶۷ در قسمت وظایف گروه علمی، خط چهارم، واژه‌ی «استفتائات» و یا صفحه‌ی ۴۳، قسمت انعطاف و پویایی در عین پافشاری بر اصول، خط پنجم، واژه‌ی «اضمحلال» و یا همچنین واژه‌های «مصرفه»، «تراجم»، «عدیده»، «تصاب»، «تعلیل»، «تسهیل»، «تلطیف».